

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

וַיִּלְכוּ זִקְנֵי מִוָּאב וְזִקְנֵי מִדְיָן וְקִסְמִים בְּיָדָם (אתנחתא) (במדבר כב, ז) *

רש"י מביא: "קסם זה נטלו בידם זקני מדין אמרו אם יבא עמנו בפעם הזאת יש בו ממש ואם ידחנו אין בו תועלת לפיכך כשאמר להם לינו פה הלילה אמרו אין בו תקוה הניחוהו והלכו להם שנאמר וישבו שרי מואב עם בלעם אבל זקני מדין הלכו להם". ע"כ.

ונרמז בטעמים: וְקִסְמִים בְּיָדָם (אתנחתא), הקסמים נועדו לבחון האם להניחו (אתנחתא) וללכת ממנו.

שלום המאירי

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים (מנח רביע) לִינוּ פֹה הַלַּיְלָה וְהַשְּׁלֵבִיתִי אֶתְכֶם דָּבָר פֶּאֶשֶׁר יִדְבַּר יְדִידִי אֵלַי וַיֵּשְׁבוּ שְׂרֵי מִוָּאב עִם בָּלָעַם (במדבר כב, ח)

רש"י מבאר: "לינו פה הלילה - אין רוח הקודש שורה עליו אלא בלילה וכן לכל נביאי אומות העולם ע"א וכן לבן בחלום הלילה שנאמר (בראשית לא) ויבא אלהים אל לבן הארמי בחלום הלילה. כאדם ההולך אצל פלגשו בהחבא". ע"כ.

ונרמז בטעמים: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים (מנח רביע), בלעם מונח רובץ כאשר הוא מתנבא, כאמור לקמן (במדבר כד, ד) "אֲשֶׁר מִחֲזָה שְׂדֵי יַחֲזֶה נָפֶל וְגִלּוֹי עֵינָיו", ומבאר רש"י: "ומדרשו כשהיה נגלה עליו לא היה בו כח לעמוד על רגליו ונופל על פניו לפי שהיה ערל ומאוס להיות נגלה עליו בקומה זקופה לפניו".

שלום המאירי

וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל בָּלָעַם וַיֹּאמֶר (זקף גדול) מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ (במדבר כב, ט)

רבנו בחיי מבאר: "ויאמר מי האנשים האלה עמך. לא מצינו בכל הכתובים שישאל הקב"ה אלא לרשעים, לאותן שהוא רוצה להטעותן כדי להאבידם ולהשמידם עדי עד, כענין שכתוב (איוב יב, כג) מִשְׁגִּיא לְגֹזִים וַיֹּאבְדֵם". ע"כ.

ונרמז בטעמים: "אמירה" רומזת לחשיבות¹, כפי שנאמר (דברים כו, יז-יח) אֶת יְדִיד הָאֶמְרָת הַיּוֹם (יח) וַיְדַד הָאֶמִירָה הַיּוֹם לְהִיטֹת לוֹ לַעֲם סִגְלָה. הטעם וַיֹּאמֶר (זקף גדול), מוסיף ורומז שהקב"ה זקף והגדיל את בלעם כדי להטעותו².

שלום המאירי

¹ כך גם רמז אור החיים, רבי חיים בן עטר, בתחילת פרשת אמור: "והוא אומר אמור לשון מעלה, אל הכהנים, פירוש לצד שהם כהנים משרתי פני מלך, ומה היא המעלה שלא יטמאו לנפש אדם". ראה דבריו באופן דומה שמות א, טו; שמות כ, א; ויקרא טז, ב; במדבר כז, ז ועוד. ראה גם בפירוש המצודות לפסוק (ישעיה ג, י) "אֲמָרוּ צְדִיק כִּי טוֹב".
² ראה גם צרור המור, רבי אברהם סבע, על במדבר כב, י: "וכבר נשאלה שאלה זו בזוהר, שנראה באומרו ויבא אלהים אל בלעם, שנתכבד בזה כבוד גדול ממשה, שנאמר ויקרא אל משה (ויקרא א, א), והתשובה היתה, כי זה דומה למצורע שרצה ליכנס בהיכל המלך, ואמרו למלך שהיה עומד לפתח, ובא המלך בעצמו לקראתו, כדי שלא יבא ויטמא בני המלך. אבל כשבא אהובו של מלך, שולח לו או קורא אליו שיבא. וכן קרה לבלעם, לפי שהיה טמא שפתים וערל ומצורע".

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

וַיֹּאמֶר בְּלָעַם אֶל הָאֱלֹהִים בְּלָק בֶּן-צֹפֹר (דרגא תביר) מֶלֶךְ מוֹאָב שְׂלַח אֵלַי
(במדבר כב, י)

המדרש³ מבאר שתשובתו של בלעם היתה לא כראוי: "אל הקב"ה מי האנשים אל בלעם בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי א"ר אבא בר כהנא זה א' מג' ב"א שבדקן הקב"ה ומצא קרון של מי רגלים... וכן בלעם הרשע בשעה ששלח בלק אצלו אל הקב"ה (במדבר כב) מי האנשים האלה עמך היה צריך לומר רבש"ע הכל גלוי לפניך ואין כל דבר נעלם ממך ולי את שואל? אלא אמר לו 'בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי'. אמר הקב"ה הואיל וכך אתה מדבר (שם) 'לא תאור את העם'..." ע"כ.

ונרמז בטעמים: וַיֹּאמֶר בְּלָעַם אֶל הָאֱלֹהִים בְּלָק בֶּן-צֹפֹר (דרגא תביר), בתשובה זו שלא כראוי נשברה דרגתו של בלעם, ונהיה כקנקן של מי רגלים.

שלום המאירי

וַיֹּאמֶר בְּלָעַם אֶל הָאֱלֹהִים בְּלָק בֶּן-צֹפֹר (דרגא תביר) מֶלֶךְ מוֹאָב שְׂלַח אֵלַי
(במדבר כב, י)

רש"י מבאר: "בלק בן צפור וגו' - אף על פי שאיני חשוב בעיניך, חשוב אני בעיני המלכים".

מפרשי רש"י מבארים שרש"י דייק מיתור הלשון שאמר "מֶלֶךְ מוֹאָב".

גור אריה, מהר"ל, מוסיף: "הרי האנשים לא אמרו רק 'כה אמר בלק בן ציפור' בפעם שניה (פסוק טז), הם לא קראו אותו 'מלך'. ובודאי הטעם הוא, מפני שלא היה מלך רק לפי שעה (רש"י פסוק ד), ובלעם קרא אותו 'מלך'". ע"כ.

ונרמז בטעמים: בְּלָק בֶּן-צֹפֹר (דרגא תביר) מֶלֶךְ מוֹאָב, דרגת המלוכה של בלק היתה שבורה, היה מלך רק לפי שעה.

שלום המאירי

³ מדרש רבה במדבר, פרשה כ פסוק ו. ראה גם ילקוט שמעוני מלכים ב, פרק כ, רמז רמה: "ארבעה הם שהקיש הקב"ה על קנקן ומצאן קנקן של מימי רגלים, ואלו הם. אדם, קין בלעם, חזקיהו. אדם מנין שנאמר ויאמר האדם האשה אשר נתתה עמדי. קין דכתיב ויאמר לא ידעתי השומר אחי אנכי. בלעם הרשע דכתיב מי האנשים האלה עמך ויאמר בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי". במדרש רבה בראשית - פרשה יט פסוק יא, מוזכרת רק ראשית פסוק זה של התשובה של בלעם.